

Milli Mətbuatımız şanlı yol keçib

Əlmaniz Ələkbərli: «Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra Mətbuat sahəsində də yeni bir dövr başlandı»

Milli Mətbuatımız özünün yubileyini qeyd edir. Ötən bu illər ərzində Milli Mətbuatımız şanlı bir yol keçib. 1875-ci ildə Milli Mətbuatın banisi Həsən bəy Zardabinin təsis etdiyi «Əkinçi» qəzeti Azərbaycan mətbuatının təməlini qoydu.

Milli Mətbuatımızın yubileyi ərfəsində mətbuat işçilərinin, bu gün milli jurnalistikamızda çalışanların fikirləri çox maraqlıdır. Odur ki, müasir jurnalistikamızı, dünyəmizi və gələcəyimizi bağlı olan suallarımız, dəfələrlə Respublikada vətənpərvərlik mövzusunda keçirilən «Ən yaxşı müəllif yazıları» müsabiqəsinin qalibi olmuş, Azərbaycan Jurnalistlər və Yazıçılar Birliyiynin üzvü Əlmaniz Ələkbərliyə ünvanlıdır.

«Əlmaniz müəllim «Əkinçi» qəzetinin işiq üzvi görməsi Azərbaycan cəmiyyətinə nə verdi?

«Əkinçi» qəzetinin işiq üzvi görməsi öz dövrünə görə çox böyük bir sensasion hadisə idi. Bu qəzetin işiq üzvi görməsi təkcə insanları informasiya ilə təmin etməkdən ötürü deyildi. Həssən bəy Zardabi dövrünün çox böyük ziyalısı idi. O, bu qəzeti təsis etməklə Azərbaycanla Milli yürürün formalaşmasında böyük rol oynamış oldu. Bu həmin dövr idi ki, Azərbaycanın ən böyük qəşşənlər onu bir millət kimi təniyə etmək bəstəmişdirlər. Həmin dövrdə Azərbaycanlıları kimisi tatar, kimisi türək adlandırdı, çox kiçik etnik bir xalq kimi tanımaq istəyirdilər. Lakin «Əkinçi» qəzeti öz dövründə sözün əsl mənasında mədəni inqilab edərək, Azərbaycan xalqının ziyalılarının fikirlərini sözlükdən mətbu orqan vasitəsilə həmyaşı qatırdı bilmisdi. Ümumiyyətlə Azərbaycan tarixinə, keçmişinə nəzər saldıqda görürük ki, xalqımızın çox böyük ziyalıları, ədibləri, görkəmli mədəniyyət xadimlərinin milli jurnalistikamızın formalaşmasında böyük rolu olmuşdu.

«Gölin Azərbaycan mətbuatının SSRİ dövründəki fəaliyyətinə nəzər salaq.

Aydın məsələdir ki, Azərbaycan öz müstəqilliyini itirdikdən sonra Milli Mətbuatın inkişafından danışımaq belkə də arıq olardı. Ancaq istəyirəm biləsini ki, SSRİ dövründə də bizim Milli Mətbuatımız yaşadı və qismən də olsa böyük sahələrdə inkişaf da etdi. Belə ki, sovet jurnalistikasında Azərbaycan dili, ədəbi dilimiz jurnalistikamıza qaldı və günbəgün inkişaf etdi. Baxmayaraq ki, müstəqil ölkə deyildik, amma bizim öz ədəbi dilimiz jurnalistikamıza yaşayırı və inkişaf edirdi. Həmin dövrdə xüsusən təhsil, səhiyyə və mədəniyyətimizin inkişafında sovet Azərbaycan jurnalistikamızın rolu az deyildir. Bununla yanaşı sovet jurnalistikasında da təndiqi qədər vətənlər qəp edilirdi ki, bu da ümumiyyətlə inkişafa ziddin edirdi. Bəna misal olaraq «Kirpi» jurnalını göstərmək olar. Bu jurnal da öz dövrü için əvəziz xidmətlər göstərib. Belə ki, həmin dövrdə bir sıra neqativ halların qarşısını alınmasında «Kirpi» jurnalı böyük rol oynamışdır.

«Müstəqilliyimizi yenidən əldə etdikdən sonra müasir jurnalistikamızın bu günkü və gələcəyi barəsində nə deyə bilərsiniz?

«Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra bütün sahələrdə olduğu kimi mətbuat sahəsində də yeni bir dövr başlandı. Əvvəla Azərbaycan öz milli əfəbasını yenidən bərpa etdi, kiril əlifbasından

dan latin qrafikəli Azərbaycan əlifbasına keçdi. Hər bir ilko imza atanda bir sıra çətinliklər meydana gəldiyi kimi, burada da xeyli problemlər ortaya çıxdı. Orta və yaşlı nəsil yeni əlifbanı oxuya bilmədiyü üçün çap mətbu orqanları da digər sahələrdə olduğu kimi birdən deyil, tədricən kiril qrafikasından imtina etməli oldu.

«Milli Mətbuatımıza dövlətimiz tərəfindən göstərilən diqqət və qayğıya sizcə mətbuatımız qarşılıq verə bilərimiz?

«Ümummilli liderimizin bünövrəsini qoyduğı siyasət bu gün cənab Prezident tərəfindən daha müasir formada və uğırla davam etdirilir. Bu gün də dövlət başçısı Milli Mətbuatımızın inkişafı namında müxtəlif güzəştlər edir. Qəzetlərin çoxu demək olar ki, dövlətin dostları hesabına öz işini yüksək səviyyədə qurur. Dövlət başçısı Milli Mətbuatımızın inkişafı üçün «Kütləvi İnformasiya Vasitələrinə Dövlət Dəstəyi Fondu» yaradırdı ki, bu da qəzet və digər mətbu orqanlarımızı mətəmədə maddi yardımlar göstərir. Dövlət başçımızın tapşırığı ilə jurnalistlərin həyat və sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün onların bir neçəsinin monozillə təmin edilirdi. Yüzdən çox jurnalist öz mənzil şəraitini daha da yaxşılaşdırdı. Bu da jurnalistlər üçün Bakının Səbail rayonu ərazisində monozillə tikilən, çox gümən ki, növbəti illərdə onlar da öz sahibkarlarına veribətilər. Onu da xüsusi vurğulamaq istəyirəm ki, cənab Prezident İlham Əliyevin atdığı bu xeyirxah addımı duyduğumun heç bir yerində analoqu yoxdur. Məhz bizim ölkəmizdə jurnalistlərə dövlət və xüsusi də prezident tərəfindən bu qədər qayğı var.

«Bu gün jurnalistikamızın bu kimi problemləri var?

«Bütün dövrlərdə olduğu kimi bu gündə Milli Mətbuatımızın problemləri var. Lakin bu problemlər nə çap üçün lazım olan kağız, nə də ki, senzura problemləridir. Əksinə Milli Mətbuatımıza ve-

rilən tam sərbəstlikdən sui-istifadə edən bir qrup işbazlar meydana gəlib ki, bu da ümumiyyətlə jurnalistikaya qara bir ləkədir. Bu gün qəzetlər vardır ki, no redaksiyası, no işçisi var, ayda bir dəfə işiq üzvi görürsə bunu özleri üçün şərəf sayırlar. Bu mətbu orqanların rəhbərləri müxtəlif yerlərdə, çayxanə və kafelərdə görüşür, biri-birləriylə ədiblər və yaxud şantaj mübadiləsi də edirlər. Onlar müxtəlif rayonlarda fəaliyyət göstərən idarə-müəssisə rəhbərlərinə çar edərək əlindənlər onlara aid hər hansı bir ciddi faktın olduğunu deyərək ölkəli miqdarda pul tələb edirlər. Belə mətbu orqanları «Reket» jurnalistikada adlandırılır. Onlara hər hansı bir topki olan kimi isə Azərbaycanada söz azlığı yoxdur deyə məqəllər çap etdirəmiş bəstəyirlər. Daha bir böyük problemimiz isə Milli Mətbuat nümayəndələrinin hər hansı bir dövlətin havadarlığı, maliyyəsi ilə çap edilən mətbu orqanlarını olmasındır. Düzüdr satqınlı bütün dövrlərdə olduğu kimi bu gün də var və gələcəkdə də olmalıdır, lakin heç kim işbən etməməlidir. Lakin mətbuat işçisinin müddü, sifərlisi və ən əsasi hər hansı bir qarşılıq xətirinə ədalətli yazılar yazması peşəsinə olan hörmətisizlikdir. Bəzən belə dirənaqarşısı jurnalistlərimiz hələ Milli maraqlarımız belə şəxsi maraqlarına qurban verirlər.

Sonda bir məsələni xüsusi vurğulamaq istəyirəm. Belə ki, məm mətbuata məhz sizin təmsil etdiyiniz «Azərbaycan» qəzeti vasitəsilə gəlmis, 10 ilə yaxın bu mətbu orqanda çalışmışam. «Azərbaycan» qəzetində işləyən zaman bir çox uğırlara imna atmışam. Məm bu qəzetdə işlədiyim üçün bu gün də fəxr edirəm. Harada işləməyimdən asılı olmayaraq bu qəzetə həmişə hörmətli və bəndən sonra da olacaqdır.

«Milli Mətbuatımızın 140-illik yubileyi münasibəti ilə «Azərbaycan» qəzetinin əməkdaşları başda olubla bütün jurnalistikə həmkarlarımızı ürəkənd təbrik edir, onlara can sağlığı və yaradıcılıq uğırları arzulayırıq.